

APLICATIU

GUIA DOCENT

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	ELEMENTS PER A L'EDICIÓ DE TEXTOS ANTICS
Codi	
Crèdits ECTS	6 ECTS
Curs i període en el que s'imparteix	tercer curs, segon semestre
Horari	<i>(link a la pàgina web del centre o titulació)</i>
Lloc on s'imparteix	<i>Facultat o Escola (l'aula apareixerà als horaris)</i>
Llengües	català

Professor/a de contacte

Nom professor/a	Jordi Pàmias Massana
Departament	Ciències de l'Antiguitat i de l'Edat Mitjana
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	B7/134
Telèfon (*)	935868391
e-mail	Jordi.Pamias@uab.cat
Horari d'atenció	Fix: dl-dx, 15.00-16.00 Concertat: dv, 10.00-14.00

2. Equip docent

Nom professor/a	Jordi Pàmias Massana
Departament	Ciències de l'Antiguitat i de l'Edat Mitjana
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	B7/134
Telèfon (*)	935868391
e-mail	Jordi.Pamias@uab.cat
Horari de tutories	

(Afegiu tants camps com sigui necessari)
(*) camps optatius

3.- Prerequisits

És **important** haver superat les assignatures de segon curs:

Prosa grega clàssica
Prosa llatina clàssica
Poesia èpica grega arcaica
Poesia èpica llatina

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

L'assignatura d'Elements per a l'edició de textos antics és part de la Matèria Filologia Clàssica (de tercer i quart curs), que també inclou Llatí Medieval, Codicologia i paleografia i Llatí vulgar. L'assignatura pretén completar la formació filològica de l'estudiant en el vessant més pràctic i instrumental.

Descripció de l'assignatura (segons el Pla d'Estudis): oralitat i escriptura a l'Antiguitat; breu història de la transmissió dels textos; Els orígens de la Filologia Clàssica; el mètode crític des de l'Humanisme a Lachmann i el mètode de Lachmann i l'estemmàtica de Maas.

Objectius: el treball a les classes presencials i, si s'escau, dels seminaris i tutoria tindrà per objectiu que l'estudiant, en acabar el quadrimestre, sigui capaç de:

1. Traçar un panorama sumari de del context històric de la transmissió de textos
2. Llegir i interpretar correctament l'aparat crític d'una edició
3. Fer ús de les normes bàsiques da la tasca del crític textual: *recensio*, selecció de variants, traçat de l'*stemma*, tria de *lectiones* en funció de les regles de l'estemmàtica, establiment del text.
4. Fer ús de les eines pròpies de la tècnica ecdòtica.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competència

CE1. Analitzar i aplicar els coneixements gramaticals adquirits a l'anàlisi i comprensió dels textos llatins

Resultats d'aprenentatge

L'estudiant ha de ser capaç d'aplicar les tècniques que permeten la comprensió ràpida del text, grec o llatí.

Competència

CE4. Interpretar textos llatins, escrits en prosa o en vers, aplicant el mètode filològic

Resultats d'aprenentatge

L'estudiant ha de ser capaç de fer un comentari sobre l'establiment del text crític i dels detalls de l'aparat crític.

Competència

CE14. Realitzar una edició crítica d'un text antic.

Resultats d'aprenentatge

L'estudiant ha d'aplicar els coneixements a la fixació d'un text d'acord amb els presupòsits metodològics de la crítica textual.

Competència

CTF2 Desenvolupar habilitats d'aprenentatge autònom

Resultats d'aprenentatge

L'estudiant ha de ser capaç d'enfrontar-se a un text crític amb les eines que la crítica textual posa a la seva disposició per elaborar la seva visió crítica sobre el text.

Competència

CTF1. Comunicar oralment i per escrit, amb correcció, precisió i claredat, els coneixements adquirits.

Resultats d'aprenentatge

L'estudiant ha de ser capaç d'organitzar i redactar textos de forma clara, correcta i adient.

Resultats d'aprenentatge

L'estudiant ha de ser capaç de planificar el treball personal i d'identificar els mecanismes d'accés a la documentació i a la informació.

**6.-
Contingut**

s de l'assignatura

**7.-
Meto
dolo
gia
doce
nt i
activ
itats
form
ative
s**

- 1/ La transmissió dels textos a Grècia
- 2/ La transmissió dels textos a Roma
- 3/ Els textos a l'Edat Mitjana (Bizanci)
- 4/ Els textos a l'Occident Llatí
- 5/ Del Renaixement als nostres dies: la descoberta de nous textos
- 6/ El procés de còpia i els errors
- 7/ El naixement del mètode crític
- 8/ El mètode crític: la *recensio*
- 9/ El mètode crític: la *constitutio textus*

10/ Un exemple de l'aplicació del mètode estemmàtic a un text grec

11/ Un exemple de l'aplicació del mètode estemmàtic a un text llatí

L'assignatura és **presencial**.

Les classes presencials seran en diferents moments. El professor dedicarà temps a:

12/ Els casos presencials seran en diferents moments.

- 13/ L'edició crítica: el fonament de la interpretació
1. Analitzar edicions de textos crítics a partir dels diferents aparats crítics
2. Presentar en format power point les imatges de textos en diferents formats
3. Proporcionar als estudiants mecanismes que els permetin adquirir les principals normes de la crítica textual. **Són lectures obligatòries**

3. Revisar i discutir les propostes crítiques dels estudiants

5. Explicar continguts que ajudin a entendre el context històric de la transmissió dels textos.
Reynolds, Leighton D. & Wilson, Nigel G. (1995). *Copistas y filólogos*, Madrid [Scribes and Scholars, Oxford, 1968, 1974]²¹ [RELECTURA]

L'estudiant s'haurà de responsabilitzar de dur diàriament els dossier per treballar els textos.

Blecu, Alberto (1983). *Manual de crítica textual*, Madrid.

Pfeiffer, Rudolf (1981), *Historia de la filología clásica*, I & II, Madrid [Oxford, 1968-1976].

L'avaluació de l'estudiant es farà a partir de la recollida d'evidències següent:

1. Resolució d'exercicis. Regularment, l'estudiant haurà de resoldre per escrit exercicis breus o de respondre qüestions, en què demostrï la comprensió i aplicació dels continguts explicats a les classes presencials. (15%)
2. anàlisi crítica d'un text i del seu aparat crític. (15%)
3. *Recensio* d'un manuscrit (20%)
2. Examen teòric que inclogui preguntes sobre la història de la transmissió dels textos, el naixement del mètode filològic i anàlisi d'un aparat crític (50%)

--

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
-------------------	-----------	-------	------------------------

Dirigides	Classes magistrals. Tutories	60h (40%)	Capacitat de l'estudiant per incorporar els coneixements exposats a classe

Autònomes	Anàlisi, comentaris, lectures. Recerca bibliogràfica. Estudi personal.	82,5 h (55%)	Resoldre dubtes sobre el procés de la traducció i comentari dels textos.

Avaluació	Exàmens	7,5 h (5%)	Demostrar que s'han assolit els coneixements.

8.- Avaluació

Avaluació continuada.

NOTA MOLT IMPORTANT:

La presentació d'una sola evidència exclou la possibilitat de ser avaluat com a NO PRESENTAT.

9- Bibliografia i enllaços web

BIBLIOGRAFIA

- Avalle, D'Arco Silvio (1978). *Principi di critica testuale*, Padova [1972].
- Bernabé, Alberto (1992). *Manual de crítica textual y edición de textos griegos*, Madrid.
- Bischoff, Berhard (1990). *Latin palaeography. Antiquity and the Middle Ages*, Cambridge [Berlin, 1979¹; 1986²].
- Blecu, Alberto (1983). *Manual de crítica textual*, Madrid.
- Boyle, Leonard E. (1999). *Paleografía latina medieval. Introducción bibliográfica*, Roma [Toronto, 1984].
- Canfora, Luciano (1989). *The Vanished Library*, London [1986].
- Cavallo, Guglielmo (1998). "Entre el volumen y el codex", in Guglielmo Cavallo & Roger Chartier (ed.) (1998).
- (2002). "Entre voz y silencio. De la lectura antigua a la lectura medieval", *EClás* 121 (pp. 63-71).
- Cavallo, Guglielmo & Chartier, Roger (ed.) (1998). *Historia de la lectura en el mundo occidental*, Madrid [*Storia della lettura*, Roma & Bari, 1995].
- Dickey, Eleanor (2007). *Ancient Greek Scholarship. A Guide to Finding, Reading, and Understanding Scholia, Commentaries, Lexica and Grammatical Treatises, from their Beginnings to the Byzantine Period. An American Philological Association Book*, London & New York.
- Dorandi, Tiziano (2000). *Le stylet et la tablette. Dans le secret des auteurs antiques*, Paris.
- Easterling, P. E. (1985). "Books and Readers in the Greek World. The Hellenistic and Imperial Periods", in P. E. Easterling & B. M. W. Knox (ed.), *The Cambridge History of Classical Literature. I: Greek Literature*, Cambridge (pp. 16-41).
- Groningen, Bernhard A. van (1963). *Traité d'histoire et de critique des textes grecs*, Amsterdam.
- Irigoin, Jean (2003). *La tradition des textes grecs. Pour une critique historique*, Paris.
- Knox, B. M. W. (1968). "Silent Reading in Antiquity", *GRBS* 9 (pp. 421-435).
- (1985). "Books and Readers in the Greek World. From the Beginnings to Alexandria", in P. E. Easterling & B. M. W. Knox (ed.), *The Cambridge History of Classical Literature. I: Greek Literature*, Cambridge (pp. 1-16).
- Maas, Paul (1958). *Textual Criticism*, Oxford [*Textkritik*, 1927, 1949², 1957³].
- Morocho Gayo, Gaspar (2004). *Estudios de crítica textual. In memoriam*, Murcia.
- Pasquali, Giorgio (1988). *Storia della tradizione e critica del testo*, Firenze [1934].
- Pfeiffer, Rudolf (1981). *Historia de la filología clásica*, I & II, Madrid [Oxford, 1968-1976].
- Reynolds, Leighton D. & Wilson, Nigel G. (1995). *Copistas y filólogos*, Madrid [*Scribes and Scholars*, Oxford, 1968, 1974²].
- Signes Codoñer, Juan (2004). *Escritura y literatura en la Grecia arcaica*, Madrid.
- Timpanaro, Sebastiano (2004). *La genesi del metodo del Lachmann*, Torino [1963].
- West, Martin L. (1973). *Textual Criticism and Editorial Technique*, Stuttgart.
- Wilson, Nigel G. (1994). *Filólogos bizantinos. Vida intelectual y educación en Bizancio*, Madrid [1983].

10.- Programació de l'assignatura

GRUP/S: ____

(la programació de la assignatura explicitarà les activitats formatives i els lliuraments, segons les taules següents. En aquest requadre el professor pot introduir un text explicatiu de la programació de l'assignatura o, si cal, fer referència a un document extern que haurà d'estar al campus virtual de l'assignatura)

ACTIVITATS D'APRENTATGE

DATA/ES	ACTIVITAT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE

DATA/ES	LLIURAMENT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE